

Veľtrhu príležitostí v zdravotníctve na UPJŠ v Košiciach sa zúčastnili aj nemocnice spišského klastra	2
Online, agel.sk, 13. 2. 2023, 14:30	
VYSOKÉ ŠKOLY DOSTALI NA ŠTIPENDIÁ PRE TALENTOVANÝCH ŽIAKOV 3,7 MILIÓNA EUR	3
Tlač, Horehronie, 14. 2. 2023	
Univerzity pod kontrolou Fideszu sú problém	4
Tlač, Korzár, 14. 2. 2023	
Školy o žiakov súperia. Aj ponukami na vodičský preukaz	7
Tlač, Korzár, 14. 2. 2023	

Veľtrhu príležitostí v zdravotníctve na UPJŠ v Košiciach sa zúčastnili aj nemocnice spišského klastra

13. 2. 2023, 14:30, Zdroj: nemocnicakrompachy.agel.sk, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 40 GRP: 0,00 OTS: 0,00 AVE: 35 Eur

Veľtrhu príležitostí v zdravotníctve na **UPJŠ** v Košiciach sa zúčastnili aj nemocnice spišského klastra

13.2.2023

Na „Veľtrhu príležitostí v zdravotníctve,“ ktorú organizovala LF **UPJŠ** v Košiciach v spolupráci do SMMK a UNIPOC sa zúčastnili aj zástupcovia nemocníc spišského klastra a Nemocnice AGEL Košice-Šaca. Študentom lekárskej fakulty boli odprezentované možnosti uplatnenia sa v jednotlivých zdravotníckych zariadeniach. Nemocnice vítajú záujem mladých lekárov a pred nástupom ponúkajú štipendijný program či zmluvu do pracovného pomeru už v máji.

V rámci akcie „Veľtrh príležitostí v zdravotníctve,“ ktorú organizuje LF **UPJŠ** v spolupráci so Spolkom medikov mesta Košice – SMMK a Univerzitným poradenským centrom – UNIPOC vznikla možnosť oboznámenia budúcich absolventov o možnosti zamestnania v zdravotníckych zariadeniach na Slovensku. Vzhľadom na problém s nedostatkom lekárov, sestier a ostatných zdravotníckych pracovníkov, ktorý trápí celé Slovensko, LF **UPJŠ** sa rozhodla pomôcť nadviazať kontakt medzi budúcimi absolventmi Lekárskej fakulty a možnými budúcimi zamestnávateľmi na Slovensku. Tí dostali príležitosť predstaviť svoje spoločnosti/nemocnice budúcim absolventom, terajším študentom LF **UPJŠ**.

Stretnutia s budúcimi absolventmi sa zúčastnil aj riaditeľ nemocníc spišského klastra. „Naše nemocnice majú viac ako 1400 zamestnancov, zdravotnú starostlivosť poskytujú na viac ako 500 lôžkach a v desiatkach špecializovaných ambulanciách. Vybrané oddelenia majú nadregionálne pôsobenie a medzinárodné úspechy. Tešíme sa na mladých absolventov a radi ich privítame na viacerých oddeleniach. V Nemocnici AGEL Levoča je to predovšetkým psychiatrické a rádiodiagnostické oddelenie, v Nemocnici AGEL Krompachy gynekologicko-pôrodnice a neonatologické oddelenie a v Nemocnici Dr. Vojtecha Alexandra v Kežmarku radi privítame gynekológov a internistov,“ hovorí riaditeľ nemocníc spišského klastra Ing. František Lešundák.

„Študentom ponúkame aj Štipendijný program skupiny AGEL SK pre lekárske odbory, vďaka ktorému je mesačne vyplácaných 150 až 350 eur, v závislosti od absolvovaného resp. navštevovaného roka štúdia. Taktiež ponúkame pozíciu pomocného pracovníka v zdravotníctve so skráteným úväzkom, na ktorú sa môžu študenti zamestnať ešte pred ukončením záverečných skúšok. Tým sa vyhnú evidencii na Úrade práce a po absolvovaní skúšok môžu rovno nastúpiť do vybraného zdravotníckeho zariadenia na plný úväzok,“ informuje Bc. Slávka Brixiová, HR bussines partner nemocníc spišského klastra.

Kontakt na personálne oddelenie:

Slávka Brixiová – HR business partner

e-mail: slavka.brixiova@agelssc.sk

Tel.: +421 904 143 819

Kontakt pre médiá

KONTAKT PRE MÉDIÁ

Mgr.Martina Pavliková

Email: hovorca@agelsk.sk

Kontakt neslúži na objednávanie pacientov na vyšetrenie, očkovanie, testovanie a zasielanie výsledkov vyšetrení.

Kontakty na všetky spoločnosti a zdravotnícke zariadenia Skupiny AGEL nájdete v zozname spoločností skupiny AGEL

Autor: Nemocnica AGEL Krompachy

VYSOKÉ ŠKOLY DOSTALI NA ŠTIPENDIÁ PRE TALENTOVANÝCH ŽIAKOV 3,7 MILIÓNA EUR [🔗](#)

📅 14. 2. 2023, Zdroj: **Horehronie**, Strana: 23, Vydavateľ: **Petit Press, a.s.**, Autor: **TASR**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Ďalšie zdroje: **Banskobystrické noviny, Hornonitrianske noviny, Kysucké noviny, Liptovské noviny, Noviny Stredného Považia, Novohradské noviny, Oravské noviny, Prešovské noviny, Trenčianske noviny, Zvolensko-Podpolianske noviny, Žilinské noviny**

Dosah: 2 437 392 GRP: 54,16 OTS: 0,54 AVE: 8957 Eur

Vysoké školy dostali na motivačné štipendiá pre talentovaných absolventov stredných škôl, ktorí zostali študovať na slovenskej vysokej škole a neodišli za štúdiom do zahraničia, dokopy 3 699 000 eur.

Potvrdili to z odboru komunikácie a marketingu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu (MŠVVaŠ) SR.

Už začali vyplácať štipendiá

Finančné prostriedky ministerstvo školstva poskytlo vysokým školám v decembri 2022, avšak s omeškaním. V týchto dňoch už prvé školy začali vyplácať študentom štipendiá.

Medzi prvými školami je napríklad Ekonomická univerzita v Bratislave, ktorá vyplatila 66 talentovaným študentom a 23 nadpriemerným študentom zo sociálne znevýhodneného prostredia štipendium z plánu obnovy.

„Rezort školstva presmeroval na vysoké školy prostriedky na celý akademický rok 2022/2023,“ uviedli z ministerstva školstva.

Najviac úspešných žiadateľov sa podľa rezortu školstva nachádza na Univerzite Komenského v Bratislave, nasleduje Slovenská technická univerzita v Bratislave a **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**.

Deväťtisíc na tri roky

Vlaňajší talentovaní maturanti, ktorí ostali študovať doma na Slovensku, vďaka štipendiu získajú 9000 eur na tri roky štúdia.

Štipendiá má vyplácať študentom priamo vysoká škola v hodnote 300 eur mesačne. Zároveň tá vysoká škola, pre ktorú sa talentovaný študent rozhodol, získala navyše 200 eur mesačne, ktoré sú určené na systematickú prácu so šikovnými študentmi.

Štipendium bolo pridelené v dvoch kategóriách. Išlo o najväčšie talenty spomedzi slovenských maturantov a nadpriemerných študentov, ktorí sú zo sociálne znevýhodneného prostredia, alebo patria do špecifických znevýhodnených skupín. Rezort školstva potvrdil, že prihlasovanie maturantov v tomto roku sa začne čoskoro. „Vo februári sa plánuje spustiť zberač emailov. Predkladanie žiadostí o štipendium sa predpokladá od marca,“ uzavreli z ministerstva školstva.

Vo februári sa plánuje spustiť zberač emailov. Predkladanie žiadostí o štipendium sa predpokladá od marca.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA ilustračné foto: freepik

Autor: (TASR)

Univerzity pod kontrolou Fideszu sú problém [✉](#)

☐ 14. 2. 2023, Zdroj: **Korzár**, Strana: 6, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: Lenka Hanikova, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, UPJŠ

Dosah: 126 523 GRP: 2,81 OTS: 0,03 AVE: 1699 Eur

V MAĎARSKU STOPLI ERASMUS. ČO TO ZNAMENÁ PRE NAŠE VYSOKÉ ŠKOLY?

Európska komisia pre hrozbu korupcie pozastavila maďarským univerzitám program Erasmus. Zisťovali sme, aký vplyv to bude mať pre slovenské vysoké školy, študentov a akademikov.

VÝCHODNÉ SLOVENSKO. Európska komisia pozastavila Erasmus maďarským univerzitám.

Program umožňoval študentom a akademikom navštevovať zahraničné inštitúcie, pričom peniaze z neho im v cudzine pokrývali časť životných nákladov.

Rozhodnutie zasiahlo 21 maďarských univerzít, ktoré fungujú cez verejnoprávne nadácie pod vedením vládneho Fideszu.

Prídu aj o možnosti výskumu a inovácií cez program Horizont Europe.

Európska komisia tak rozhodla pre hrozbu korupcie s odôvodnením, že spravovanie týchto univerzít cez verejnoprávne nadácie nezaručuje transparentné hospodárenie s európskymi peniazmi, a tiež v dôsledku pretrvávajúcich obáv z porušovania zásad právneho štátu v krajine.

Slovenská akademická asociácia pre medzinárodnú spoluprácu preto vyzvala univerzity, aby si v prípade plánovanej spolupráce s maďarskými vysokými školami preverili, či nejde práve o niektoré zo zoznamu dočasne vylúčených. Ich zoznam prinášame v rámečku.

Pre univerzity je to dôležitý program

Toto rozhodnutie môže ovplyvniť aj univerzity na východe Slovenska. Napríklad Prešovská univerzita má intenzívne a dlhodobé vzťahy so vzdelávacími a výskumnými inštitúciami v Maďarsku.

Všeobecne tiež platí, že program Erasmus+ je pre univerzity významný, keďže väčšina študentov a učiteľov chodí na zahraničné univerzity práve cez túto schému.

Zisťovali sme teda, ako sa rozhodnutie Európskej komisie dotkne slovenských študentov a akademikov a aká veľká sieť výmeny študentov a zamestnancov univerzít medzi Slovenskom a Maďarskom vlastne funguje.

Štúdium v Maďarsku nie je obmedzené

Dôležitý je v súčasnosti najmä fakt, že dočasné vylúčenie niektorých maďarských vysokých škôl z prístupu k európskym finančným zdrojom sa netýka už prebiehajúcich projektov.

„Erasmus+ projekty trvajú 26 mesiacov a tie projektové aktivity, ktoré už boli schválené, nie sú zasiahnuté týmto nariadením,“ vysvetľuje Jozef Detko, výkonný riaditeľ Slovenskej akademickej asociácie pre medzinárodnú spoluprácu.

Všeobecne tiež platí, že rozhodnutie európskych inštitúcií sa nedotýka slovenských vysokých škôl a vysielania našich študentov.

Štúdium našich študentov v Maďarsku teda nie je obmedzené.

Podľa hovorkyne **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (UPJŠ)** Laury Hoľanovej v súčasnosti zákaz cestovať nemajú ani maďarskí študenti vylúčených univerzít.

Študentov zo Slovenska by toto rozhodnutie nemalo ovplyvniť ani v budúcnosti, keďže tí, ktorí odchádzajú na Erasmus+ alebo stáž do Maďarska, dostávajú finančnú podporu od svojich vysielajúcich univerzít, teda slovenských.

„Ak teda dotknuté maďarské univerzity budú pripravené a ochotné prijať študentov zo zahraničia na mobilitu, naši študenti môžu absolvovať mobilitu aj na týchto univerzitách,“ približuje Hoľanová situáciu, ktorá by mohla nastať v budúcnosti.

Záujem o maďarské univerzity nie je veľký

Študijné pobyty v Maďarsku predstavujú v rámci jedného projektového obdobia približne 4,5 percenta všetkých študijných pobytov.

Medzi slovenskými študentmi je teda o susednú krajinu menší záujem, pričom na maďarskej strane je toto číslo ešte o niečo nižšie.

Študijné pobyty maďarských študentov na Slovensku predstavujú len 0,3 percenta všetkých prichádzajúcich pobytov.

„Nedostatočnú reciprocitu spôsobuje nerovnováha v ponuke vzdelávania v jazyku menšiny na Slovensku oproti štátnemu jazyku v Maďarsku,“ vysvetľuje Detko.

Napríklad z **UPJŠ** na univerzity do Maďarska stabilne odchádzajú ročne len traja alebo štyria študenti, naďalej sú teda obľúbenejšie krajiny vzdialenejšie od Slovenska.

V aktuálnom akademickom roku má **UPJŠ** dvoch študentov na National University of Public Service v Budapešti, čo je univerzita mimo zoznamu Európskej komisie.

Na školách dotknutých touto sankciou nie je žiaden študent.

„Minulý rok naša študentka úspešne absolvovala Erasmus na Corvinus University v Budapešti, ktorá je uvedená medzi ovplyvnenými univerzitami,“ uvádza Hoľanová.

V prípade študentov z Maďarska je záujem o mobilitu na Slovensku podobný.

„Maďarskí študenti využívajú na financovanie svojich ciest prevažne iné schémy mobilit ako Erasmus+, napríklad Visegrad Fund,“ vysvetľuje Hoľanová.

Maďarských študentov nemali už niekoľko rokov

Na Prešovskej univerzite je v tomto akademickom roku zapísaných sedem študentov z Maďarska, ide však o dennú formu štúdia.

„Aktuálne nemáme zapísaných študentov v rámci schémy Erasmus+,“ hovorí Ivana Cimermanová, prorektorka pre vzdelávanie a poverená prorektorka pre vonkajšie vzťahy Prešovskej univerzity.

Rovnako je to aj na Technickej univerzite v Košiciach (TUKE), kde počas niektorých semestrov evidujú záujem z radov ich študentov o Maďarsko, v iných nie.

„Je to individuálne,“ hovorí Natália Vašková, referentka a inštitucionálna koordinátorka programu Erasmus.

Záujem o študijné pobyty na TUKE je malý aj zo strany maďarských študentov, ktorých tam nemali už niekoľko rokov.

Chodia skôr akademici

Všeobecne teda platí, že výmena študentov medzi slovenskými a maďarskými univerzitami je nízka a v praxi skôr funguje spolupráca medzi zamestnancami.

Na Prešovskej univerzite je záujem o maďarské univerzity relatívne vysoký najmä zo strany akademikov, ktorí sa venujú histórii, prekladateľstvu a učiteľstvu maďarského jazyka a literatúry.

Aj medzi zamestnancami **UPJŠ** je oveľa väčší záujem o mobilitu v Maďarsku, ako v prípade študentov.

Platí to aj v opačnom prípade, teda zo strany zamestnancov maďarských univerzít.

S nimi však už nebudú môcť na **UPJŠ** rátať. „S University of Miskolc máme dlhoročnú a veľmi aktívnu spoluprácu tak na úrovni vedení univerzít, ako aj na úrovni viacerých fakúlt. Z 21 dotknutých univerzít sú viaceré našimi dobrými partnermi. Preto nás úprimne mrzí aktuálny vývoj situácie,“ vysvetľuje Hoľanová.

Sú aj iné spôsoby spolupráce

Maďarské univerzity pravdepodobne ešte čerpajú z finančných prostriedkov, ktoré im boli pridelené na Erasmus projekty v minulom roku v rámci výzvy 2022.

Keďže trvanie týchto projektov je viacročné, dopad rozhodnutia EÚ pocítia pravdepodobne až v najbližších mesiacoch.

Erasmus programy však nie sú jediným spôsobom, ako môžu medzi sebou univerzity spolupracovať.

„Bilaterálne dohody sú naďalej platné, tie sú podporované samotnými partnermi, teda univerzitami,“ hovorí Cimermanová.

Detko dodáva, že sa obmedzí možnosť začať realizovať budúce vzdelávacie a výskumné aktivity, v ktorých by maďarské vysoké školy boli financované z európskych zdrojov.

PREČO SÚ MAĎARSKÉ UNIVERZITY PROBLEMATICKÉ

■ Vedenie dotknutých 21 univerzít je pod kontrolou politikov vládneho Fideszu. Portál Euractiv.sk pripomína, že túto formu schválila väčšina poslancov vládneho bloku Fidesz-KDNP v parlamente 27. apríla 2021. Návrhy zákonov umožnili založiť nadácie hospodáriace s verejným majetkom, ktoré dnes predstavujú 70 percent maďarského vysokého školstva. Orbánova vláda argumentovala snahou o posilnenie organizačnej, finančnej, zamestnaneckej, vzdelávacej a výskumnej autonómie, no kritici vlády to spochybnili. Vo vedení nadácií univerzít sa totiž objavili politici vládneho bloku a vláde blízki aktéri podnikateľskej sféry. Spomedzi týchto prípadov v Maďarsku i v zahraničí najviac rezonovala kauza Univerzity divadelných a filmových umení v Budapešti z roku 2020. Opoziční politici návrh nepodporili a označili ho za pokus vládnej strany Fidesz o ovládnutie vysokého školstva.

ZOZNAM VYLÚČENÝCH VYSOKÝCH ŠKÔL V MAĎARSKU

• Budapest Business School • University of Dunaújváros • University of Debrecen • Corvinus University of Budapest • Hungarian University of Agricultural and Life Sciences • Hungarian University of Dance • University of Veterinary Medicine Budapest • Moholy-Nagy University of Arts • Semmelweis University • János Neumann University • University of Nyíregyháza • University of Pannonia • Óbuda University • University of Sopron • István Széchenyi University • University of Szeged • University of Theater and Film Arts • Hungarian University of Physical Education • Tokaj-Hegyalja University • University of Miskolc • University of Pécs

Areál Prešovskej univerzity. Jej zamestnancom sa pravdepodobne spolupráca s maďarskými akademikmi obmedzí. ZDROJ: UNIPO.SK

Autor: LENKA HANIKOVÁ

Školy o žiakov súperia. Aj ponukami na vodičský preukaz

14. 2. 2023, Zdroj: **Korzár**, Strana: 8, Vydavateľ: Petit Press, a.s., Autor: **Michela Džomeková**, Sentiment: **Pozitívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**

Dosah: 126 523 GRP; 2,81 OTS; 0,03 AVE; 1699 Eur

DEVIATAKOV ČAKÁ VÝBER STREDNEJ ŠKOLY. V ROZHOVORE IM KARIÉROVÝ PORADCA RADÍ, ČO BY MALI ZVÁŽIŤ

Psychológ a kariérový poradca z Centra poradenstva a prevencie v Prešove MAROŠ KUCHTA hovorí, že oproti minulosti majú rodičia a žiaci na dosah viac informácií o študijných odboroch. Na druhej strane môže byť pre nich náročné zorientovať sa v takom množstve informácií. „Voľba štúdia si vyžaduje určitý čas a nemalo by ísť o náhodné impulzívne rozhodnutie,“ vysvetľuje.

Prečo je kariérový poradca dôležitý?

Poradca predstavuje pomoc a oporu pre žiakov, ktorí sa cítia neisto a sami v otázkach, čo majú ďalej robiť a čo im môže priniesť ich budúcnosť. Niekedy sa žiaci nevedia zorientovať samostatne v tom, čo ich charakterizuje, čo ich baví. A aj v prípade, že to vedia, môže byť pre nich náročné nájsť miesto, kde to môžu využiť. Našou prácou nie je iba to, že sa porozprávame so žiakom a ukážeme mu jeho možnosti. Naším cieľom je ho posilniť, aby dokázal rozhodnutie urobiť samostatne a bol s ním stotožnený.

Čím sa odlišuje práca kariérového poradcu v centre poradenstva a prevencie od toho, ktorý pôsobí priamo v škole?

Kariérový poradca v centre okrem iného robí aj diagnostiku, na základe ktorej je možné posúdiť rozumové predpoklady, záujmy, motiváciu, osobnostné charakteristiky a tiež spôsob trávenia voľného času. Tieto informácie sú potrebné, aby sa žiaci vedeli správne rozhodnúť a nájsť súlad medzi tým, čo je pre nich charakteristické a čo budú vedieť využiť na trhu práce. Okrem diagnostiky poskytujeme aj bezplatné individuálne konzultácie pre žiakov, rodičov, učiteľov a aj pre výchovných poradcov, ktorí na školách často zastávajú rolu kariérového poradcu. Ďalšou z našich úloh je aj ich metodické vedenie. K ich hlavným úlohám patrí sprostredkovanie informácií o trhu práce či o možnostiach štúdia. Žiakom tiež pomáhajú pri administratívnych úkonoch súvisiacich s prechodom na ďalšie štúdium, napríklad vyplňanie a podávanie prihlášok.

Koľko žiakov, rodičov či škôl vyhľadáva vašu pomoc?

V našom okrese sme k dispozícii približne 70 základným školám. S väčšinou už máme zabehnutý systém a ich žiakom v ôsmom a deviatom ročníku poskytujeme kariérové poradenstvo. Po absolvovaní testov dostávajú individuálnu spätnú väzbu, v ktorej zistia niečo o sebe a aj o odboroch, ktoré sú pre nich vhodné. Ak má rodič k výsledkom otázky, môže prísť za nami aj individuálne. Rodičia nás však tak často nevyhľadávajú, viac chodíme do škôl.

Pôsobíte v Prešove. Má región nejaký vplyv pri výbere strednej školy?

Určite áno. Prešov ako krajské mesto, má oveľa viac možností štúdia v porovnaní s menšími okresnými mestami v danom kraji. Žiaci majú široký výber škôl, v ktorých môžu študovať. V regiónoch, kde je možností menej, sú buď nútení vybrať si jednu z nich, alebo za školou dlho cestovať, prípadne bývať na internáte. Často to žiakov ovplyvní v tom, že si zvolia „jednoduchšiu“ cestu a ostanú v mieste svojho bydliska a nejdú smerom, ktorým by chceli.

Ako je to v praxi? Vyberajú si žiaci skôr školy v mieste bydliska, alebo sú ochotní aj za vzdelaním cestovať?

Stretávam sa s oboma možnosťami. Ide aj o otázku motivácie. Ak sú rozhodnutí venovať sa konkrétnemu odboru, tak sú ochotní pre to urobiť aj viac. Žiakom, ktorí nie sú úplne rozhodnutí, to môže byť viac jedno a vyberú si bližšiu možnosť. Rozhodovanie je úplne iné pre žiakov z Prešova ako pre tých, ktorí bývajú 40 či 50 kilometrov od neho. V akej miere do výberu strednej školy zasahujú rodičia?

Často sa angažujú viac, ako je potrebné. Preberú celú zodpovednosť voľby na seba a rozhodujú za svoje deti, aj keď tie môžu mať inú predstavu. Robia tak v domnienke, že pre nich robia najlepšie, no možno im práve berú vietor z plachiet. To dokáže spôsobiť nespokojnosť.

Aká je správna miera, akou by mali rodičia zasahovať do výberu?

Správna miera by mala spočívať v podpore pri vyhľadávaní informácií o školách, v pýtaní sa dieťaťa, čo chce študovať, aké predmety ho zaujímajú a prečo práve tieto predmety. Ak nevie povedať jeden konkrétny, tak v rámci jednotlivých predmetov hľadať témy, ktoré ho zaujali. Pýtať sa na voľný čas a sledovať, čo ho zaujíma.

Ako by mal rodič komunikovať s dieťaťom, ak má pocit, že si nevybralo vhodnú školu?

Keď mu poskytne dostatočne otvorený priestor, aby mohlo otvorene rozprávať, tak primeraným spôsobom môže vlastné postoje vyjadriť aj samotný rodič. Nemalo by však ísť o kritiku, ale skôr o prezentovanie názoru. Napríklad môže povedať: „Dobre, ty máš nejaký názor, ale ja sa na to pozerám taktó. Viem, že keď pôjdeš na tento odbor, je tam slabšie uplatnenie a viac teoretického učenia, a ty sa až tak učiť nechceš.“ Ak má rodič pocit, že voľba nie je správna, je potrebné dostatočne argumentovať a dôvody vysvetliť. Nemala by to byť len

informácia, že „nechod' na tú školu, nie je pre teba vhodná“. Dieťa sa nedozvie dôvod a výrazne ho to spochybni.

Ak sa dieťa aj napriek tomu rozhodne ísť na školu, ktorú mu rodič neodporučil, ako by mal reagovať?

Ak nastane takáto situácia, bude sa s ňou musieť rodič zrejme nakoniec zmieriť. Na druhej strane, k prihláške treba podpísať rodiča, ktorý je zákonným zástupcom, takže o týchto veciach rozhoduje. Keby vôbec nechcel, tak sa vie k tomu postaviť ráznejšie a dieťaťu nedovoli na danú školu ísť. To by však mohol vyvolať konflikt a dieťa by mohlo začať trucovať a školu úplne odmietajúť. Keď sa dieťaťu na školu podarí nastúpiť, tak je dobré, aby cítilo zo strany rodičov podporu.

V čom je dnes náročnejší výber strednej školy oproti minulosti?

V súčasnosti sa vedia žiaci pár kliknutiami dostať na rôzne stránky a prečítať si informácie o študijných odboroch. No na druhej strane je tých informácií priveľa a môže byť náročné sa v nich zorientovať. A práve tu môže byť nápomocný rodič či kariérový poradca. Oproti minulosti sme si zvykli, že máme informácie hneď. Zadáme do vyhľadávачa otázku a ten nám vzápätí odpovie. Voľba ďalšieho štúdia si však vyžaduje určitý čas a nemalo by ísť o náhodné impulzívne rozhodnutie.

Do akej miery ovplyvní výber strednej školy budúcnosť dieťaťa?

Na to sa nedá jednoznačne odpovedať, pretože závisí od konkrétneho žiaka, ako sa k tomu postaví a či pôjde za svojím cieľom. Dnes je trh práce voľný a ktokoľvek môže byť kýmkoľvek, keď pre to vyvinie dostatočnú mieru úsilia. Ak žiak študuje tri-štyri roky nejaký odbor, ktorý vôbec nechcel robiť, tak má stále otvorené dvere ísť do úplne inej oblasti, venovať sa jej naplno a byť v nej odborník. Môže sa však stať aj to, že sa počas štúdia vzdiali svojim snom či záujmom a neskôr bude pre neho náročné vrátiť sa k nim. Prikladám veľkú dôležitosť výberu strednej školy, aj keď je to niekedy podceňované a zvykne sa hovoriť „potom sa uvidí“. Napríklad niekedy si študenti vyberú ako strednú školu gymnázium. A neskôr sa dozvieme, že to urobili preto, aby mali viac času na rozhodovanie.

Je úlohou gymnázií iba poskytnúť žiakovi čas na rozmyslenie, čo bude v budúcnosti robiť?

Ak to tak je, nie je to správne. Gymnázium by malo pripraviť na vysokú školu. Mali by tam ísť žiaci s takou ambíciou. Stretávame sa však s gymnazistami, ktorí na vysokú školu ísť nechcú. To po doštudovaní spôsobuje problém, pretože majú „iba“ všeobecné zameranie. V súvislosti s tým sa pracuje na zmenách a do popredia sa viac dostáva odborné vzdelávanie, čiže štúdium na stredných odborných školách, kde majú žiaci možnosť študovať aj vo forme duálneho vzdelávania. Majú teda aj prax v konkrétnej firme, kde si môžu v rámci štúdia privyrobiť. Aj na základe požiadaviek trhu práce sa vytvára viac miest pre študentov na stredných odborných školách a uberajú sa miesta na gymnáziách.

Existujú pre ôsmakov a deviatakov univerzálne rady, ako si správne vybrať strednú školu?

Za najdôležitejšie pre dobrý výber považujem sebapoznanie. Poznať balíček svojich schopností, zručností a vlastností, ktoré sú využiteľné aj v budúcom povolání. Dá sa k tomu dospieť aj samostatne, ale aj s podporou rodičov či s kariérovým poradcom na škole alebo v CPP. Mali by sa zamýšľať nad tým, čo ich baví. Pýtať sa samých seba, aké predmety ich v škole bavia, aké konkrétne témy z tých predmetov ich zaujali. Rozmýšľať môžu aj nad tým, čo im ide ľahko. Ak povedia, že vo voľnom čase nerobia nič, tak určite aspoň pozerajú filmy či čítajú knihy. Vtedy sa môžeme opýtať, aké knihy či filmy si vyberajú a čo ich na nich zaujíma, z čoho následne vyplynú témy, o ktoré majú záujem. Týmto spôsobom postupne možno nájdeme nejakú oblasť, ktorá by bola pre nich zaujímavá. Následne skúsime hľadať, ktorým smerom by sa mali vybrať, aby našli, čo im je blízke.

Ako by mal žiak postupovať pri výbere? Odporučal by som, aby si pozrel všetky stredné školy, ktoré sú v okruhu, v ktorom je ochotný cestovať a urobiť si z nich užší výber. Určite budú v prvom zozname aj také, pri ktorých hneď na začiatku vie, že tam ísť nechce. Následne by si mal prezrieť webstránky škôl v užšom výbere a pozrieť si obsah štúdia jednotlivých študijných odborov. Odporučam tiež navštíviť deň otvorených dverí. Bude tak mať informácie z prvej ruky. Vie sa tam pýtať, obzrieť si priestory školy a oboznámiť sa s tým, čo mu vie škola poskytnúť navyše. V neposlednom rade je dobré, aby si zistil, ako je na tom trh práce. Aké povolania sú najviac v kurze, kde sa najviac zarába, ktoré sú najviac požadované. Tieto informácie sa menia, čo môže pri rozhodovaní spôsobovať ťažkosť. Navyše, veľa povolání, ktoré budú súčasní deviataci vykonávať, ešte možno ani neexistujú. Technologický postup je rýchly. Dnes, keď niekto ide študovať nejaký odbor, tak o päť- desať rokov sa môže forma jeho vykonávania na trhu práce výrazne zmeniť.

Rozhodujú sa dnešní žiaci skôr sami, dajú viac na kamarátov alebo sa radšej obrátia na rodičov?

Pri výbere strednej školy, v porovnaní s výberom vysokej, majú na rozhodnutie o dosť väčší vplyv rodiča. A to aj z dôvodu, že žiaci nevedia alebo sa nad svojimi možnosťami nezamyslia. A do akej miery rozhodnutie ovplyvňujú kamaráti?

Kamaráti môžu voľbu ovplyvniť tak, že dospievajúci sa rozhodne ísť tam, kam ide jeho najlepší kamarát. Žiak považuje tento výber za vhodný, ale nemusí to tak byť. Ak sme hľadali prípady, kedy rodič môže do výberu viac hovoriť, tak toto by mohol byť jeden z nich. Rozhodnutie ísť na danú školu totiž v tomto prípade nevyplýva primárne z toho, v čom je dospievajúci dobrý. Keď si žiak vyberá podľa kamaráta, môže byť, že preferuje pre seba bezpečné prostredie a môže mať strach z nového kolektívu. A práve to bude pre neho

najvýraznejším dôvodom, podľa čoho si vybrať školu. Žiakovi záleží viac na tom, aby sa tam cítil dobre, ako na tom, čo bude študovať. V tomto prípade môže byť vhodnou príležitosťou práve spolupráca s psychológom v CPP, ktorý okrem kariérového poradenstva môže byť nápomocný s prekonaním podobných prekážok brániacim adekvátnej voľbe štúdia.

Mladí ľudia sa vraj nezaujímajú o svoju budúcnosť. Ako to vnímate vy?

Žiaci sa budúcnosťou zaoberajú, no mohli by sa aj viac. Pri práci s nimi si všímam, že ak im dám túto otázku, tak väčšina z nich nevie odpovedať. Ale keď sa pýtam ďalej, zistím, že predsa len o niečom uvažujú. Nejakú predstavu majú, ale buď nemajú priestor, alebo odvahu vysloviť ju. Obávajú sa, ako zareagujú ostatní, či nespochybnia ich ciele.

Stretávate sa aj s tým, že žiaci nechcú pracovať v tradičných zamestnaniach a radšej by boli influencermi?

Žiaci majú často zjednodušenú predstavu o budúcnosti. Vnímajú iba to, čo je na povrchu. Neuvedomujú si, že aj za prácou influencera či youtubera často býva kopa neviditeľnej práce. No aj s týmito žiakmi, ktorých zaujímajú tieto pozície, je možné pracovať a rozobrať si, čo všetko za tým je, koľko hodín práce tomu musia venovať a aké zručnosti by mali ovládať. A tiež to, že nejaký čas trvá vypracovať sa na pozíciu, ktorá začne vynášať. Treba im poskytnúť priestor a príležitosť nahliadnuť na danú prácu, aby ju vnímali komplexne. Možno pri zamýšľaní sa nad budúcnosťou hľadajú jednoduchšie cesty, ale myslím, že tak to u žiakov fungovalo vždy.

Čo očakávajú žiaci od strednej školy?

Chcú, aby ich pripravila na vysokú školu alebo na prácu, ktorú budú vykonávať. Teda, že sa budú učiť veci, ktoré sú pre nich v živote využiteľné. Tiež očakávajú, že keď doštudujú, tak si nájdu čo najskôr uplatnenie.

A aké majú predstavy o práci?

Aby ich práca bavila a naplňovala, bola v súlade s ich záujmami a dobre v nej zarábali. Teda ideálna kombinácia je: mať prácu, ktorá nás finančne zabezpečí a ešte nás bude naplňovať.

Súperia stredné školy o žiakov?

Určite. Snažia sa nájsť výhody, ktorými by mohli žiakov prilákať. Niektoré školy majú viac záujemcov ako miest, ktoré môžu obsadiť žiakmi. Inde je zase problém zaplniť triedu. V dôsledku toho sa môžu stratégie jednotlivých škôl líšiť. Pre nás v CPP sú však všetky stredné školy rovnocenné a snažíme sa kontakt medzi nimi a základnými školami sprostredkovať.

Čo sú stredné školy ochotné ponúknuť, aby získali žiaka?

Môžu to byť rôzne mimoškolské aktivity, projekty, možnosť vycestovať do zahraničia či ísť na výmenný pobyt. Môže ísť o špecifické materiálne vybavenie školy, odborné učebne, jedinečné predmety a možnosti získania kvalifikácie pre dobré uplatnenie na trhu práce. Niektoré môžu ponúkať vodičský preukaz za zvýhodnenú cenu, keďže pod ne patrí autoškola. Výhodou môže byť taktiež duálne vzdelávanie, ktoré umožňuje žiakom popri štúdiu si privyrobiť. Zároveň je to pre žiakov príležitosť naučiť sa fungovať v pracovnom prostredí reálnej firmy, čo môže byť do budúcnosti veľmi užitočné v súvislosti s nadobúdaním pracovných návykov a konkrétnych zručností. Na gymnáziách to môže byť výučba cudzieho jazyka, ktorý na iných školách nie je.

MAROŠ KUČHTA

■ Psychológiu vyštudoval na **Univerzite Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. V Centre poradenstva a prevencie v Prešove pracuje od roku 2014 ako psychológ. Pracuje na oddelení psychologického poradenstva, psychoterapie a metodiky výchovného poradenstva v osobnostnom, vzdelávacom a kariérovom vývine.

FOTO: ADOBE STOCK

Autor: MICHAELA DŽOMEKOVÁ